

Gondolatok a 150 éves tűzoltóság új kihívásairól a koronavírus-járvány kezelése kapcsán

Góra Zoltán

Dr. főigazgató, tűzoltó altábornagy,
BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
okf.foigazgato@katved.gov.hu

Hetven év hosszú idő, majd egy emberöltő. Hetven év alatt generációk váltották egymást, sokat változott a történelem, a technika, a tudás, és számtalanszor fordult meg a történelem kereké is. A hetvenéves Belügyi Szemle azonban ezen hosszú időn át is szilárdan képviselte a biztos tudást és szakmai háttérrel az érdeklődő olvasói számára. Tette ezt olyan állandósággal és állhatatossággal, mint amilyen állandó az az összetartás, amit a belügyi szervek rendvédelmi családja egy-egy közös feladat megoldásakor felmutat. Ugyanakkor úgy vélem, hogy ez a közösség még soha nem volt ennyire egységes, mint az elmúlt két évben.

„Istennek dicsőségére, egymás segítésére” (Tűzoltó hitvallás)

Ez a mondat olvasható a tűzoltó zászlókon, és ebben az egyetlen mondatban megragadható a tűzoltó hivatás lényege: a segítségnyújtás. A segítségnyújtás immár 150 éve minden időben és korban, békében és háborúban, forradalmak viharában, és – ahogy azt immár két éve megtapasztaltuk – járványhelyzetben is.

A Magyar Tűzoltóság 2020. évben ünnepelte fennállásának 150. évfordulóját. A 150. jubileumi ünnepségünk 2020. év februárjában megtartott nyitókonferenciáján még nem gondoltunk arra, hogy az elkövetkező két év gyökeresen megváltoztatja az életünket, a szakmai kihívásainkat, és olyan új feladatokat és körülményeket teremt, amely teljesen új kihívás elé állítja gróf Széchényi Ödön utódait, a kor tűzoltóit (Berkó, 2020).

„Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért” (Jn 15, 13–17)

A tűzoltó az évszázadok során az emberek szemében a hősiesség és az önfeláldozás mintaképévé vált, ő lett az, aki oda megy, ahonnan mindenki menekül, aki akár élete árán is megvédi az embereket a természeti csapások következményeitől,

legyen az tűz, árvíz, földrengés vagy ipari katasztrófa. És bár az eltelt évtizedek és évszázadok számtalan változást hoztak, állandó maradt a tűzoltók azon felfogása, miszerint legnemesebb cselekedet az emberi élet megóvása, mentése, védelme.

„Ubi Dolor Ibi Vigiles” – „Ahol a fájdalom, ott a tűzoltó”
(a Római Birodalom tűzoltóinak jelmondata)

Az évszázadok során fokozatosan épült ki a hazai tűzvédelem intézményes rendszere, az ipar és a gazdaság fejlődésével a szervezet egyedülálló találmányai és elkötelezett szakemberei révén mindig lépést tartott. Folyamatosan jelentek meg olyan új eszközök és módszerek, amelyek az adott kor tűzoltóinak munkáját segítették, ezáltal mindig alkalmazkodtak a körülményekhez és sikeresen vették fel a harcot az új kihívásokkal. Ahogy azt 1920 februárjában a Tűzrendészeti Közlöny egyik cikkében írták: *„És eközben nem csak szellemi energiát, és fizikai erőt állít csatáskorban, hanem testi épségét, sőt életét is kockáztatja a közjó érdekében-mások javára!”*

A 21. század azonban jelentős változást hozott a szervezet életében, számos ismerős és ismeretlen próbatétel elé állítva azt. A borsodi árvíz, a vörösiszap-katasztrófa, vagy a nagy dunai árvíz sikeres kezelését követően az egész országra kiterjedő humán pandémia következményeinek a kezelése tűzoltó szakmai szempontból jelentősen különbözött minden eddigi feladattól.

„Tőlünk függ minden, csak akarjunk!” (Gróf Széchenyi István)

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv 2012. évi megalakulása óta a katasztrófavédelem igazgatási rendszerének meghatározó elemévé vált. A koronavírus-járvánnyal összefüggésben kihirdetett veszélyhelyzet ugyanakkor mindenképpen példanélkülinek nevezhető, hiszen pandémia okán még soha nem került sor veszélyhelyzet kihirdetésére. Mindennek a következménye, hogy a veszélyhelyzet kezelése, a szervezetek közötti együttműködés is jelentősen eltért az eddigiektől, más feladatvégrehajtást kívánt meg tőlük.

A járvány okozta válság katasztrófavédelmi szempontból nemcsak az országhatáron belül, hanem nemzetközi viszonylatban is jelentősen átalakította az országok együttműködését, a nemzetközi szervezeteknek (NATO, EU) is teljesen új kihívásokkal kellett szembenéznie. Az Európai Unió a helyzetre reagálva átalakította az Európai Polgári Védelmi Mechanizmus működését, amelyet az Európai Polgári Védelemért és Humanitárius Segélyműveletekért Felelős Főigazgatósága működtet, és amelynek magyarországi képviselőt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv látja el.

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv már a járvány kitörésekor jelentős feladatot kapott a nemzetközi feladatok végrehajtása és a nemzetközi kapcsolat-tartás terén, amelyet azóta is folyamatosan végez.

A koronavírus-járvány alatt, azzal összefüggésben jelentős tervezési, adatgyűjtési, logisztikai feladatokat látott el, veszélyelhárítási terveket vizsgált felül, a járvány terjedésének megelőzésére irányuló feladatokat és a járvány ideje alatt végrehajtandó intézkedéseket dolgozott ki, valamint különböző logisztikai biztosításokat tervezett meg. Részt vett különböző munkacsoportokban, valamint határidőre elvégezte a koronavírus elleni védekezésért felelős Operatív Törzs által számára meghatározott feladatokat.

A Nemzeti Népegészségügyi Központ és az Országos Mentőszolgálat bevonásával az egészségügyi humán erőforrás kirendelése és a kirendelés logisztikai feltételeinek biztosítása céljából Egészségügyi Átcsoportosítási Tervet készített, amelyet aztán az ez idáig bekövetkezett járványhullámok kezelése keretében minden esetben felülvizsgált, kiegészített, emellett országos szinten kimutatásokat készített.

Számos adatgyűjtést hajtott végre, kiemelt figyelmet fordított az ország működése szempontjából nélkülözhetetlen létesítményekre, a járványügyi helyzetben alkalmazható technikai eszközökre, valamint a szabad raktárkapacitásokra. Hatósági szakterülete a különböző kórházi bővítések, átalakítások, illetve létesítések engedélyezési eljárásaiban soron kívül adta ki a szükséges tűzvédelmi szakhatósági állásfoglalásokat, illetve szakmai véleményekkel támogatta az érintett beruházások tűzvédelmi és iparbiztonsági kérdéseinek megválaszolását.

A feladatok végrehajtása során számos, feladatkörébe nem tartozó, az eddigi veszélyhelyzetek során fel nem merülő kihívással szembesült, amelyben szorosan együtt kellett működnie a rend- és honvédelmi, valamint egészségügyi szervekkel, szakemberekkel, mivel a feladatok orvostechnikai részének megvalósítása a tűzoltói szaktudáson jelentősen túlmutattak.

Mindezen túl természetszerűleg fontos volt az állomány védelmének teljes körű biztosítása is. A járvány megelőzéséhez kapcsolódó közegészségügyi, járványügyi intézkedések bevezetésével, a megelőző tevékenység fokozásával biztosítani kellett a személyi állomány egészségének megőrzését, fel kellett készülni az esetleges járványgócok kialakulásának kezelésére, a feladatok ellátásához szükséges humán erőforrás rendelkezésre állásának biztosítására.

A bevezetett járványügyi, megelőző intézkedések sikeresek voltak. Az állomány tagjai fegyelmezetten hajtották végre a szükséges feladatokat, kiemelt figyelmet fordítottak a fertőtlenítésre, a távolságtartásra, a bevezetett rendszabályok betartására, ebben a mindennapitól teljesen eltérő helyzetben is zökkenőmentesen szolgálták a lakosság és az ország biztonságát.

„A falak ereje nem a kőben van...”. (Gárdonyi Géza)

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv feladatellátásának sikeressége – ahogy ezt minden évet értékelő értekezleten is hangsúlyozzuk – nemcsak önmagában, hanem a társ- és rendvédelmi szervekkel való napi együttműködésben is rejlik. Azonban ennek a fontossága és elengedhetlensége a koronavírus-járvány kezelése kapcsán még inkább előtérbe került, a sikeres járványkezelés kulcsa hatványozottan rejtett az együttműködésben és közös gondolkodásban.

A járvány kezelése kapcsán folyamatosan együttműködtünk más rendvédelmi szervekkel. Az Operatív Törzs Ügyeleti Központjában a hivatásos katasztrófavédelmi szerv állománya a rendőrség állományával közösen látja el a jelentkező feladatokat, az Ügyeleti Központ vezetője helyettesének feladatait katasztrófavédelmi tiszt végzi. Mindezekon túl szorosan együttműködtünk az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ és a Terrorelhárítási Központ munkatársaival. A veszélyhelyzet jellegeből adódóan jól és hatékonyan tartottuk a kapcsolatot az Emberi Erőforrások Minisztériumával és az Állami Egészségügyi Ellátó Központ szakembereivel.

A nemzetközi kapcsolatok tekintetében a magyar állampolgárok repatriálása, valamint a segítségnyújtások okán jó kapcsolat és együttműködés alakult ki a Külgazdasági és Külügyminisztérium Konzuli Főosztályával, valamint a segítségnyújtások okán a KKM Tájékoztatásért és Magyarország Nemzetközi Megjelenítéséért Felelős Államtitkárságával.

„Legszentebb feladatunk a bajbajutott emberek mentése”

(Gróf Széchenyi Ödön)

Mi tűzoltók hisszük és valljuk, hogy tűzoltóként nem szakmát, hanem hivatást választunk. Hivatást, amely egyszerre egyesíti az önfeláldozást, a bátorságot, a humanizmust. A koronavírus-járvány kezelése során ezek az értékek még fokozottabban jelentek meg a mindennapi életünkben, jellemezve ebben a harcban a teljes rend- és honvédelemet, valamint közigazgatást. Együtt, teljesen ismeretlen körülmények közepette, mégis válllvetve cselekedtünk az ország lakosságáért, Magyarország szolgálatában a biztonságért.

Felhasznált irodalom

Berki I. (2020). A magyar tűzoltóság 150 éves története. *Belügyi Szemle*, 68(8), 11–29. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2020.8.1>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Góra Z. (2022). Gondolatok a 150 éves tűzoltóság új kihívásairól a koronavírus-járvány kezelése kapcsán. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2287–2291. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.25>